

Vysoká škola chemicko-technologická v Praze
Studentská komora Rady vysokých škol

K:AS

Studentská konference
akademických senátorek a senátorů
KAS 3.0

Sborník příspěvků

České Budějovice, 16.–18. října 2014

Konferenci pořádá

SK: >RVŠ

Studentská komora Rady vysokých škol
www.skrvs.cz

a hostí

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
www.pf.jcu.cz

Sborník vydává

Vysoká škola chemicko-technologická v Praze
www.vscht.cz

Vysoká škola chemicko-technologická v Praze
Studentská komora Rady vysokých škol

Studentská konference
akademických senátorek a senátorů
KAS 3.0

Sborník příspěvků

České Budějovice, 16.–18. října 2014

Sborník schválilo předsednictvo Studentské komory Rady vysokých škol
dne 27.11.2014.

© František Moulis, 2014

ISBN 978-80-7080-907-5

Obsah

Úvodem	4
Slovo předsedy	5
Seznam účastníků	6
Summary	8
Plenární příspěvky	9
Novela zákona o vysokých školách	10
Panelová diskuse	12
Semináře ACSA pro senátory	13
Senáty a SK RVŠ	14
Workshopy komisí a pracovních skupin	15
Komise pro vysokoškolskou samosprávu	16
Komise pro vzdělávací a tvůrčí činnost	17
Pracovní skupina pro zahraniční záležitosti	18
Pracovní skupina pro doktorské studium	20
Příspěvky zahraničních hostů	25
Študentská rada vysokých škôl	26
European Students' Union	27
Závěrem	31

Úvodem

Milé čtenářky, milí čtenáři,

v rukou držíte sborník ze Studentské konference akademických senátorek a senátorů (KAS 3.0), kterou každoročně pořádá Studentská komora Rady vysokých škol (SK RVŠ), národní reprezentace studentů českých vysokých škol. Konference se konala od 16. do 18. října 2014 na půdě Jihočeské univerzity v krásných Českých Budějovicích. Celou konferencí se neslo téma role vysoké školy ve společnosti dnes a v budoucnu.

Ve sborníku najdete nejen shrnutí a příspěvky celé konference, ale především mnoho podnětných myšlenek, jakým směrem by se měla národní reprezentace studujících ubírat a jak by měla pracovat. Sama jsem z těchto nápadů nadšena a беру je jako závazek do další činnosti komory pro studenty.

Zároveň bych tímto ráda poděkovala všem, kteří se akce zúčastnili, tedy 52 studentům z 22 českých vysokých škol, hostům a také všem, a nebylo jich málo, kteří ji pomáhali organizovat. Zejména děkuji organizačnímu týmu a členům komise pro vysokoškolskou samosprávu za participaci na přípravě konference a editorovi za kompletaci tohoto sborníku.

Přeji všem studentům hodně sil do další práce.

Za organizační tým a komisi pro vysokoškolskou samosprávu

Aneta Hašková,
předsedkyně komise pro vysokoškolskou samosprávu

Slovo předsedy

Když se před několika lety zrodil v hlavách členů SK RVŠ nápad uspořádat pro akademické senátorky a senátory první konferenci, nešlo o nijak ambiciózní projekt. Spíše než o obsahovou stránku šlo o navázání kontaktů se členy senátů a o zlepšení povědomí o národní studentské reprezentaci, která pro mnohé poněkud abstraktně řešila problémy přesahující běžný život studentů. První, předloňská konference tak jaksi mimoděk dala vzniknout něčemu většímu, protože aktivita a zájem studentských členů akademických senátů nutně vedly k větším nárokům na obsah i formu dalších pokračování. Bohudík.

Při zahájení příprav letošní, v pořadí již třetí konference tedy organizátoři museli počítat s tím, že na ně bude kladen mnohem větší tlak, než tomu bylo v minulosti. A nespletli se. Téma konference – role vysoké školy ve společnosti dnes a v budoucnu – bylo natolik obecné, aby umožňovalo vytvořit pestrý program, ale přitom natolik konkrétní, aby si pod ním každý účastník mohl představit svou jasně popsateľnou vizi. A pokud to snad sám neuměl, měla mu dopomoci panelová diskuse se zajímavými hosty z oboru a další organizátory důkladně připravené body třídenní konference.

Každý, kdo se nás rozhodl poctit svou účastí, jistě přijížděl na konferenci se svými představami a očekáváními. Někdo se těšil na nové podněty k práci, rozšíření obzorů či inspiraci ke změnám na své domovské vysoké škole. Jiný zase dorazil třeba pro tři dny strávené v klidu a pohodě sociálního družení. Nemilým údělem pořadatelů bylo některým z těchto očekávání nevyhovět. Pevně ale věřím, že v jistých ohledech zase mnohá jiná předčili.

Jedním z mých osobních očekávání, které se podařilo více než naplnit, byl značný zájem účastníků o diskuse i práci při workshopech jednotlivých komisí a pracovních skupin. Nádherné prostředí Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a města samotného navíc přispělo k celkové pohodové atmosféře jednání, takže vážení cesty na jih Čech snad nikdo nemohl brát jako újmu.

Domnívám se, že KAS 3.0 byl povedenou akcí, ze které si její účastníci, hosté i organizátoři odvezli pozitivní zážitky i zkušenosti. Já tedy rozhodně. A teď nám nezbyvá než pracovat na tom, aby příští konference akademických senátorů byla zase o něco hezčí, připravenější, profesionálnější a díky nekompromisním nárokům všech participantů prostě a jednoduše lepší.

Daniel Thibaud, předseda SK RVŠ

Seznam účastníků

Studentská komora Rady vysokých škol

Tereza Arnoldová (VŠO)	Lukáš Miklas (PA)
Petr Baieryl (ZČU)	Monika Móriová (VŠO)
Jan Brixl (UO)	František Moulis (VŠCHT)
Štěpán Esterle (tajemník SK RVŠ)	Martin Petrus (UHK)
Dominik Gurín (MU)	Filip Příhoda (MU)
Aneta Hašková (OU)	Hynek Roubík (ČZU)
Markéta Havelková (UK)	Radim Řihák (SLU)
Vlasta Hledíková (MU)	Ondřej Šm (VŠFS)
Marek Hodulík (UPOL)	Daniel Thibaud (UO)
Lucie Jochmannová (JU)	Michaela Tvrdoňová (MU)
Josef Kaštil (UPOL)	Jan Vadlejch (JU)
Jana Kudrnová (UHK)	Michal Volf (ZČU)
Hugo Kysilka (ČVUT)	Veronika Vondrová (UJEP)
Miroslav Makajev (UK)	Jan Záhora (MENDELU)

Studentští senátoři mimo SK RVŠ

Anna Bergerová (UO)	Tomáš Mejzlík (VUT)
Lukáš Crha (VŠB-TUO)	Ondřej Mocek (MU)
Josef Fontana (UK)	Pavčina Novotná (VŠCHT)
Eva Hnátková (UTB)	Milan Oral (VŠB-TUO)
Martin Holý (UK)	Radim Pekárek (ZČU)
Bohuslav Holzäpdl (SLU)	Helena Rajtrová (UPCE)
Kateřina Horáčková (UO)	Lukáš Ručka (MU)
Stanislav Jeřábek (ČVUT)	Tomáš Sedláček (TUL)
Jana Kindlová (JU)	Jiří Skácelík (SLU)
Daniel Kroupa (VŠO)	Martin Šanda (UPCE)
Ladislav Lázňovský (ČVUT)	Filip Šandera (JU)
Pavel Maxera (VUT)	Pavel Troubil (MU)

Hosté

Mgr. Markéta Balatková (ACSA)
 Bc. Frencien Bauer (ŠRVŠ)
 Ing. Petr Bílek (ACSA)
 MUDr. Jan Bruthans, Ph.D., MPH (ACSA)
 prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D., LL.M. (Občanská demokratická strana)
 doc. Ing. Jakub Fischer, Ph.D. (Rada vysokých škol)
 prof. RNDr. Libor Grubhoffer, CSc. (JU)
 Karolina Pietkiewicz (ESU)
 Mgr. Jaroslava Simonová (www.scio.cz, s.r.o.)
 Mgr. Katarína Stoláriková (ŠRVŠ)
 prof. PaedDr. Iva Stuchlíková, CSc. (Akreditační komise)
 Ing. Jaroslav Švec (ACSA)

Zastoupené vysoké školy

Česká zemědělská univerzita v Praze (ČZU)
 České vysoké učení technické v Praze (ČVUT)
 Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích (JU)
 Masarykova univerzita (MU)
 Mendelova univerzita v Brně (MENDELU)
 Ostravská univerzita v Ostravě (OU)
 Policejní akademie České republiky v Praze (PA)
 Slezská univerzita v Opavě (SLU)
 Technická univerzita v Liberci (TUL)
 Univerzita Hradec Králové (UHK)
 Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem (UJEP)
 Univerzita Karlova v Praze (UK)
 Univerzita obrany v Brně (UO)
 Univerzita Palackého v Olomouci (UPOL)
 Univerzita Pardubice (UPCE)
 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně (UTB)
 Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (VŠB-TUO)
 Vysoká škola finanční a správní, o.p.s. (VŠFS)
 Vysoká škola chemicko-technologická v Praze (VŠCHT)
 Vysoká škola obchodní v Praze, o.p.s. (VŠO)
 Vysoké učení technické v Brně (VUT)
 Západočeská univerzita v Plzni (ZČU)

Summary

Student Chamber of the Council of Higher Education Institutions (SK RVŠ) is the unique legally based representative body of all university students in the Czech Republic. The most important annual event the Chamber organises is Student Academic Senators' Conference (KAS). Its main purposes are to bring the senators from the highest number of universities possible together, to get them in a closer communication contact with the Chamber and to try to discuss a chosen related topic. This year the conference was held in České Budějovice at local university from 16th till 18th October 2014; the topic was the role of higher education in the society.

3rd year of this event (KAS 3.0) can be considered as the heaviest so far regarding its duration, programme richness and number of participants; we had 52 student participants, 11 guests (including three from abroad) and 22 universities represented. The programme can be divided into three parts: plenary contributions, workshops and international guests' contributions.

Plenarily, we dealt with the amendment of the university law. Third consecutive minister of education is trying to push through *some* substantial changes in the operation of universities; this time we are speaking about e.g. restrictions of faculty rights, possibility of university degree revocation or new system of quality assurance. The Chamber is deeply involved in the negotiations and has to fight hard against changes disadvantageous to students' position. Panel discussion was closely related to the conference topic. Five panellists proposed their ideal, sometimes utopian higher education concept. Rector of local university, chairman of the Council of Higher Education Institutions, representative of the Accreditation Committee, former minister of education and educational consultant had accepted the invitation. One of general ideas was that quality should be increased; one of particular ideas was that this could be reached by lowering the number of students.

In parallel, several workshops were offered to participants. Chamber's committees and working groups organised them. The topics were: student awarding by the Chamber for extraordinary merit, motivation to be academic senator, international activities of the Chamber and support of Ph.D. candidates.

In the international session we had contributions from our colleagues from Slovakia and European Students' Union.

Plenární příspěvky

Všichni účastníci konference měli možnost zúčastnit se čtyř plenárních přednášek nebo diskusí. Ústředním bodem plenárního programu byla panelová diskuse, kterou jsme úzce navázali na téma konference (role vysoké školy ve společnosti dnes a v budoucnu). Nemohli jsme však opomenout, v jakém právním prostředí vysoké školy existují. Příspěvek zástupce delegovaného komorou pro jednání s ministerstvem k současné podobě novelizace zákona o vysokých školách byl nezbytným uvedením do problematiky, i když se toto téma již může jevit jako nudné a rutinní, vždyť o novelizaci se již pokouší třetí ministr školství v řadě, nepočítáme-li ministra vlády bez důvěry Poslanecké sněmovny.

Na vlastní práci akademických senátorů byly zaměřeny další dva příspěvky. Již tradičně spolupracujeme s Akademickým centrem studentských aktivit (ACSA), které i zde představilo nástroje, jakými lze práci senátorů zefektivnit; důležitým bodem konference byla také konstruktivní diskuse o vztahu akademických senátů a SK RVŠ.

Novela zákona o vysokých školách

Mgr. Miroslav Makajev

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy připravilo nejrozsáhlejší novelu zákona o vysokých školách od doby jeho přijetí v roce 1998. V následujících odstavcích¹ budou představeny hlavní změny, které novela navrhuje.

Těžiště novely spočívá v novém systému akreditací. Základním rysem navrhované úpravy je její dvojkolejnost. Vysoká škola bude moci pro určitou oblast vzdělávání získat tzv. institucionální akreditaci. Po jejím obdržení pak již nebude nutno akreditovat vlastní studijní programy, tyto budou schvalovány pouze na úrovni vysoké školy samotné. Škola, která institucionální akreditací disponovat nebude, bude akreditovat jednotlivé studijní programy stejným způsobem jako doposud.

K zabezpečení akreditačních činností má vzniknout Národní akreditační úřad. Jeho předsedu a členy jeho rady bude jmenovat vláda, přičemž dvě třetiny členů rady budou jmenovány z osob navržených orgány reprezentace vysokých škol. Členem rady bude vždy i student. V úřadu rovněž vznikne zvláštní přezkumná komise pro odvolací řízení, které tak bude plně vyňato z působnosti ministerstva školství.

Výše uvedená úprava má nepochybně potenciál prospět vysokému školství, nicméně obsahuje mnohá rizika a provází ji velká nejistota. Vzhledem k tomu, že k dnešnímu dni nejsou známy ani první verze prováděcích předpisů (zejména standardů pro akreditace), je velmi obtížné odhadnout, zda a jak bude celý systém fungovat. Rovněž mechanismus pro hodnocení a akreditace trpí některými deficity, zejména pak nedostatkem zpětných vazeb vůči akreditačnímu úřadu samotnému.

Další závažnou změnou je nová úprava vztahů mezi vysokou školou a fakultou. Podle návrhu ministerstva má mít fakulta pouze takové pravomoci, které jí statut vysoké školy výslovně přiznává. V praxi tento návrh znamená, že může nastat stav, kdy fakulta sice bude mít své orgány, ty však nebudou disponovat prakticky žádnými kompetencemi. Návrh tak představuje výrazný krok k centralizaci vysokých škol a významně narušuje systém brzd a protivah mezi jednotlivými aktéry uvnitř vysoké školy.

Zákon rovněž posiluje správní rady vysokých škol, které mají nově schvalovat rozpočet a strategický (dříve dlouhodobý) záměr vysoké

¹Text již reflektuje vypořádání připomínek vnějšího připomínkového řízení, které v době konání konference nebylo ještě známo.

školy, přičemž případný nesouhlas správní rady může akademický senát kvalifikovanou většinou (tj. třemi pětinami všech členů) přehlasovat.

Mezi další podstatné změny patří nové nastavení vztahu zákona o vysokých školách a správního řádu, zrušení poplatku za další studium či zavedení institutu mimořádného profesora.

Aktuální verzi materiálu po vypořádání vnějšího připomínkového řízení lze nalézt v elektronické knihovně připravované legislativy².

²<https://apps.odok.cz/kpl-detail?pid=KORN9N6GKBN9>

Panelová diskuse

Mgr. Ondřej Mocek

Letošní panelová diskuse měla ústřední otázku: „Jak byste si představovali ideální koncept vysokého školství?“ Proto byli jako panelisté pozváni osobnosti reprezentující současný vzdělávací systém a zároveň mající různý úhel pohledu. Iva Stuchlíková zastupovala Akreditační komisi, je předsedkyní jedné z jejích pracovních skupin, dále byl pozván Jakub Fischer, předseda Rady vysokých škol, Libor Grubhoffer, rektor Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích a zástupce České konference rektorů. Pozvání přijal také Petr Fiala, emeritní rektor Masarykovy univerzity a předseda Občanské demokratické strany, a v neposlední řadě se panelu zúčastnila také Jaroslava Simonová, zástupkyně společnosti www.scio.cz, s.r.o.

Obecná shoda všech pozvaných hostů byla na tom, že současná podoba vysokého školství není ideální, a každý našel prvky, které je potřeba reformovat, panelisté se nicméně lišili v míře zásahů do současného systému.

Ústřední ideou Libora Grubhoffera byl návrat k rozumným počtům, které znamenají i ve finále snížení počtu univerzit a zvýšení důrazu na kvalitu vzdělávání. Iva Stuchlíková by ráda do budoucna viděla český vzdělávací systém jako více pružný, připravený na reakce a potřeby společnosti. Jakub Fischer se ze všech panelistů zaslil nejvíce. Představil zcela nový koncept vysokého vzdělávání, který začíná již výbornou přípravou uchazečů na středních školách a končí představou vysokého školství konkurenceschopného v mezinárodním prostředí. Lepší uplatnění absolventů jako součást reformy školství nastínil Petr Fiala. Připomněl také, že za posledních 20 let české školství udělalo spoustu změn, na které by se nemělo zapomínat. Jaroslava Simonová jako poslední příspěvatelka zdůraznila nejen potřeby znalostí, ale i dovedností, které by měli absolventi škol zvládnout.

Studentští senátoři a členové SK RVŠ následně diskutovali konkrétní reformní kroky. V debatě se objevovala témata jako větší zapojení zaměstnavatelů do evaluace vysokých škol, snížení počtu doktorských studentů a zpřesnění definice doktorského studia, zavedení funkčních míst, problematika online vzdělávání či současný systém vyšších odborných škol.

Semináře ACSA pro senátory

Ing. Petr Bílek

MUDr. Jan Bruthans, Ph.D., MPH

Akademické centrum studentských aktivit (ACSA) je již více jak 12 let pomocníkem a partnerem všech aktivních vysokoškolských studentů v celé České republice. Stejně jako oni usiluje o zvýšení kvality úrovně českého vysokého školství zejména tím, že aktivní vysokoškoláky vzdělává v klíčových dovednostech, pomáhá a radí jim, případně se zaměřuje na oblast studentského hodnocení kvality výuky. Z mnoha desítek různých vzdělávacích akcí jsou pro studentské senátory určeny především dva jednodenní semináře ACSA – Vysokoškolská legislativa a na ni navazující Akademické senáty. Vysokoškolská legislativa poskytuje účastníkům základní přehled o právním pozadí a fungování českého vysokého školství, o právech a povinnostech studentů a možnostech, jakými se jich domoci. Akademické senáty pak do hloubky rozebírají působení studentů v této samosprávné složce vysoké školy, na modelových případech je ukázáno jejich správné, ale i špatné fungování. Důraz je také věnován základním předpisům vysokých škol, ze kterých účastníci pocházejí. Aktuální seznam pořádaných seminářů lze nalézt na webových stránkách www.acsa.cz.

V průběhu příspěvku vystoupil také lektor semináře Akademické senáty Jan Bruthans s malou ochutnávkou tohoto semináře. Po shrnutí základních informací o akademických senátech a jejich postavení na vysokých školách se věnoval vybraným vysokým školám, na jejichž příkladu představil typické vlastnosti akademických senátů. Jednalo se například o početní zastoupení studentů v senátech, jejich možného práva veta, případně dostupnosti základních předpisů na webu dané univerzity.

Senáty a SK RVŠ

Daniel Thibaud

Krátká plenární diskuse mezi zástupkyněmi a zástupci studujících v akademických senátech se členy SK RVŠ na téma komunikace a vzájemných vazeb byla na program konference zařazena na mé osobní přání. Měla za cíl otevřít pro některé velmi citlivou, esenciální otázku vyjmenování oblastí a míry prospěšnosti národní studentské reprezentace pro studující českých vysokých škol, resp. ověření, zda členové akademických senátů vnímají pozici SK RVŠ tak, jak je definována statutem RVŠ. Zároveň se měla zaměřit na komunikační kanály mezi komorou a studentskými částmi akademických senátů.

Živá a otevřená debata přinesla mnoho zajímavých shrnutí, názorů, podnětů a doporučení. Diskutujícími byla až překvapivě jasně potvrzena role SK RVŠ jako orgánu, který prosazuje zájmy studujících na vrcholné úrovni v tomto státě, včetně oblasti zákonodárné. Pro tento účel by členové SK RVŠ měli být co nejlépe informováni o potřebách studujících a co nejvíce spolupracovat se studentskými částmi akademických senátů. Z debaty dále vyplynulo, že by nemělo být ambicí SK RVŠ zasahovat do dění na vysokých školách, nebude-li to nezbytně nutné nebo nebude-li o to požádána.

Jedním z nejobecněji přijímaných hlasů, které se týkaly zlepšení komunikace, bylo přání členů akademických senátů, aby informace o dění na národní úrovni byly distribuovány přímo, např. rozesláním informačních e-mailů se zápisy předsedům studentských částí akademických senátů. Podle některých účastníků diskuse není vhodné informace distribuovat pouze přes jednotlivé delegáty vysokých škol v SK RVŠ a jejich náhradníky. Tento přístup by mohl pomoci také v širší osvětě o činnosti SK RVŠ a do jisté míry by upevňoval povědomí o její existenci a aktivitě.

Věříme, že diskuse této části programu pomůže zlepšení povědomí o SK RVŠ mezi členy akademických senátů i řadovými studenty. Některé z myšlenek, jež při debatě zazněly, budu z pozice předsedy SK RVŠ prosazovat pro uvedení do běžné praxe.

Workshopy komisí a pracovních skupin

Struktura poradních orgánů SK RVŠ je poměrně komplexní. Vedle sebe existují komise, pracovní skupiny a sekce. Legislativní komise a sekce soukromých vysokých škol jsou zřízeny jako stálé, ostatní poradní orgány se zřizují na ustavující schůzi komory pro dané stálé zasedání, např. to současné končí na konci roku 2014.

Některé poradní orgány komory se aktivně zapojili do programu konference a připravili pro účastníky několik paralelních workshopů, ze kterých bylo možné si vybrat podle jejich zaměření. Společným cílem všech workshopů bylo samozřejmě danou komisi či pracovní skupinu v úvodu představit, zapojit aktivně účastníky do práce na konkrétním tématu a v závěru shromáždit další podněty pro budoucí činnost komise či pracovní skupiny. V této kapitole se můžete podívat, jak se to jednotlivým workshopům povedlo.

Komise pro vysokoškolskou samosprávu

Statut Ceny Jana Opletala

Bc. Vlasta Hledíková

V sobotu ráno jsme se s deseti účastníky konference sešli nad diskusí k Ceně Jana Opletala a komunikaci mezi SK RVŠ a akademickými senáty. Cena byla představena i se změnami v jejím statutu, které byly komisí zapracovány v průběhu roku 2014. Proběhla videokonference s posledním laureátem ceny, tedy Mgr. Zdeňkem Ručkou. Následně se rozpoutala diskuse nad jednotlivými body ke změně. Z pohledu diskutujících je nutné přesně definovat, za co cenu udělit, co je tak významné a dá se přirovnat k činu Jana Opletala. Neopomněli jsme ani téma medializace, kategorizace nebo také nebezpečí devalvace ceny. Získané připomínky zapracujeme v co nejkratším čase a budeme se snažit, aby byl příští laureát Ceny Jana Opletala vybírán již podle jejího nového statutu.

Druhá polovina workshopu se věnovala tématu komunikace, podařilo se identifikovat nejen několik problémů v komunikaci, ale i navrhnout několik řešení těchto problémů. Jedním z nejzávažnějších problémů je neznalost statutu RVŠ a organizačního řádu SK RVŠ, hlavně povinností delegáta a možnosti jeho odvolání. Mezi další problematické body patří medializace, která má velký potenciál, ale není plně využívána. Studentské senátory velmi zaujal nápad uspořádat několik zasedání v průběhu roku v centrech univerzitního života.

Komise pro vzdělávací a tvůrčí činnost

Motivace být senátorem

Ing. Jan Záhora

Formulace výstupů z tohoto workshopu se píše těžko. Zasekli jsme se na úvodní seznamovací aktivitě zaměřené na motivaci aktivních studentů v rámci vysokoškolské samosprávy. Dovolte mi spíše než s jednotlivými závěry seznámit vás s příběhem našeho workshopu z mého osobního pohledu.

Byla mi položena zdánlivě nevinná, ale základní otázka: „Proč to vlastně děláš, proč jsi senátorem?“ Je to věc, na kterou jsem hned vypálil klasické argumenty: zastupování studentů v rámci akademické samosprávy, chci být ústy, které jsou slyšet, atd. Měl jsem to štěstí, že se mě ptali dál a nenechali se odbýt. Dal jsem si tedy víc času na zamyšlení a řekl to po chvíli nahlas. Na co jsem přišel, tady prezentovat nebudu, největší smysl to totiž mělo pro mě, říct nahlas to, s čím jsem vstupoval do akademického senátu a co mě k tomu vedlo. Takový zážitek jsem chtěl zprostředkovat i pro účastníky workshopu. Bohužel se mi nepodařilo v účastnících vzbudit takovou hloubkovou inventuru sama sebe, o kterou by se byli ochotni podělit nahlas. I tak jsem ale odcházel z workshopu nabitý energií, posléze na obědě jsem se dozvěděl věc, která mě *nakopla* a díky které jsem si uvědomil, že tento workshop měl pro účastníky přínos. Byla to pouhopouhá věta: „A víš, že o tom (vlastní motivaci) teď dost přemýšlím?“

Jestli tedy mám zformulovat důležité a pro ostatní senátory přínosné poznatky z workshopu, požádám vás jen, abyste si našli někoho, komu se nebojíte otevřít, a položili si před ním sami sobě otázku: „Proč to vlastně dělám? Proč jsem senátorem?“

Pracovní skupina pro zahraniční záležitosti

Zahraníční aktivity SK RVŠ

Bc. Lukáš Miklas

Bc. Filip Příhoda

V úvodní části workshopu proběhl brainstorming, při kterém došlo ke shromáždění výzev pro pracovní skupinu pro zahraniční záležitosti (PRASK ZZ). Jako nejpalčivější se jeví problematika mobility, kdy není vždy samozřejmostí uznávání kreditů nabytých při zahraniční výměně. Senátoři také identifikovali problém v samotné konstrukci jejich studijních programů, které jim neumožňují vůbec na výměnu vyjet, protože tím automaticky ztrácejí možnost promovat v řádném termínu. Zvláštní kapitolou je především problematika mobility na státních vysokých školách, kde neexistují prakticky žádné předpoklady pro mobility, jak je definuje boloňský proces.

V další části workshopu byla účastníkům představena PRASK ZZ, fungování zahraničních aktivit, způsob financování zahraničních cest a projektů, začlenění v rámci mezinárodních institucí. Současným problémem PRASK ZZ je neaktivita členů. Nabízeným řešením je tedy možnost kvalifikovaného externího členství. Tato možnost byla uvítána z obou stran, neboť by se tímto způsobem mohli účastnit konkrétních projektů lidé, kteří jsou v dané problematice odborníky a mají s realizací zahraničních projektů značné zkušenosti. Na druhou stranu by pro externí členy účast přinesla mnohé výhody, včetně možnosti účastnit se zahraničních cest. Tato otázka bude otevřena na dalších setkáních v rámci PRASK ZZ.

Byla nastíněna konceptuální myšlenka spočívající ve vytvoření sítě kontaktních bodů na vysokých školách, díky kterým by mohly být předávány informace o možnostech zapojení se do zahraničních aktivit i pro studenty, kteří nejsou do činnosti SK RVŠ nyní zapojeni.

Kromě výše uvedené problematiky byly na tomto workshopu představeny všechny zahraniční akce, kterých se členové PRASK ZZ účastnili od roku 2012. Na jednotlivých příkladech byly následně demonstrovány základní cíle a význam zahraničních aktivit SK RVŠ. Členové workshopu měli příležitost vidět důležitost těchto aktivit, jakými jsou *board meetings* a konventy Evropské studentské unie (ESU) či evropské ministerské konference. Jedním z cílů workshopu, který byl dosažen, bylo rovněž i zapojení jeho účastníků do výše popsaného procesu. Tímto

rozumíme vytvoření preambule ústavy V4+ Student Alliance (V4+ SA). Tato preambule nebyla ještě vytvořena, a proto jsme se rozhodli využít znalosti, zkušenosti a potenciál účastníků, kteří v koordinované diskusi preambuli vytvořili. Na dalším zasedání skupiny V4+ SA v Maďarsku bude prostřednictvím zástupců SK RVŠ tato preambule předložena ke schválení.

Další oblastí, které jsme se dotkli, byl koncept Student Centered Learnigu (SCL). V úvodu byl prezentován základní rámec a smysl tohoto přístupu ve vzdělání, který se v současné době rozmáhá; spočívá zejména v myšlence, že student by měl být spíše zákazníkem, a nikoli zbožím. Hlavním výchozím bodem byl konvent ESU konaný ve Florencii. Velkým přínosem pro všechny účastníky bylo porovnat jejich zkušenosti a náměty z této sféry vzdělávacího procesu. Do budoucna se bude realizovat průzkum o implementaci konceptu SCL na vysokých školách v České republice.

Pracovní skupina pro doktorské studium

Podpora studentů DSP

Ing. František Moulis

Mgr. Miroslav Makajev

doc. Ing. Jakub Fischer, Ph.D.

Účastníci workshopu se seznámili s právním rámcem doktorských studijních programů (DSP), s výsledky šetření Doktorandi 2014, diskutovali o kladech a záporech DSP a podrobněji se zabývali povinnostmi hradit si zdravotní pojištění od věku 26 let.

Právní rámec doktorských studijních programů (DSP) na zákonné úrovni je velice omezený, v podstatě je tvořen pouze zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách. Dále je upraven ve vnitřních předpisech vysoké školy, zejm. ve studijním a zkušebním řádu, a dále může být upravován např. opatřeními děkana. Právní rámec podpory DSP je už podstatně širší. Vedle zákona o vysokých školách, který upravuje stipendia, mohou studenti uplatňovat daňové zvýhodnění podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, nebo se mohou účastnit specifického vysokoškolského výzkumu podle zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. Podle tohoto zákona se mohou také zapojit do jiných projektů jako zaměstnanci vysoké školy. Určitou formou podpory jsou také komerční slevy pro studenty, na které ovšem není právní nárok a zpravidla jsou určeny pouze studentům do věku 26 let.

V rámci diskuse se účastníci snažili sumarizovat pozitiva a negativa DSP. Jako pozitiva (výhody, motivace) hodnotí např. následující znaky: podíl na tvůrčí badatelské činnosti a rozvoji lidského poznání; nezbytný základ vědecké nebo pedagogické kariéry, předávání znalostí a zkušeností dalším studentům a výhledově také vedení studentů DSP; členství v akademické obci a možnost podílet se na její samosprávě. Za negativa (problémy) účastníci považují např.: technicko-personální zázemí (např. služby laboranta); finanční podporu (nízké stipendium); povinnou docházku; zhoršující se uplatnění absolventů DSP; problematickou definici DSP ve vnitřních předpisech; skutečnost, že studují i ti, kteří se nechtějí vědou dále zabývat; že student učí, přesto není považován za plnohodnotného pedagoga; že student je nejen levnou pracovní silou, ale také levnou pedagogickou silou; že externí školitelé nemají na studenty dostatek času; že standardní doba studia je systematicky

překračována; že studuje příliš mnoho studentů DSP, což s sebou nese potíže jak s jejich financováním, tak s jejich uplatněním.

Zvláštní péči věnovali účastníci problematice zdravotního pojištění. Studenti DSP jsou od 26 let věku svým způsobem diskriminováni; přestože jsou studenty prezenční formy studia, stát za ně již není plátcem zdravotního pojištění, a musí je tak hradit sami, v současné době ve výši 1 148 Kč (13,5 % z minimální mzdy 8 500 Kč). Podle § 7 odst. 1 písm. a) zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, je stát plátcem pojistného za nezaopatřené děti. Nezaopatřenost se posuzuje podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, jehož § 11 odst. 1 písm. a) stanoví, že nezaopatřeným dítětem je mj. dítě, které se soustavně připravuje na budoucí povolání, nejdéle však do 26. roku věku. Toto ustanovení je tedy inspirací oné magické hranice 26 let, která se používá i v jiných oblastech. Pokud bychom chtěli tuto věkovou hranici zvýšit, nelze prostě změnit číslici ve znění zákona, neboť by se změna dotkla celé řady dalších oblastí. Možností by bylo, aby studentům na úhradu zdravotního pojištění přispívala sama vysoká škola formou zvláštního stipendia. Toto opatření by však nebylo systémové a pravděpodobně by se jej nepodařilo prosadit na všech vysokých školách. Systémovým opatřením by např. bylo, aby stát byl plátcem pojištění za všechny studenty, kteří studují v prezenční formě studia. Nyní je plátcem (§ 7 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb.) mj. za důchodce, ženy na mateřské, uchazeče o zaměstnání, mladistvé v ústavní výchově, ale také za osoby ve výkonu trestu odnětí svobody. Na tomto seznamu by se mohli objevit i studenti v prezenční formě studia. Legislativní návrh tedy může být např. takový, že text ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb. se doplní o písm. aa) takto (poznámka pod čarou ⁷⁾ odkazuje právě na zákon o státní sociální podpoře):

(1) Stát je plátcem pojistného prostřednictvím státního rozpočtu za tyto pojištěnce:

a) nezaopatřené děti; nezaopatřenost dítěte se posuzuje podle zákona o státní sociální podpoře⁷⁾;

aa) osoby, které nejsou nezaopatřenými dětmi podle písm. a), ale které se soustavně připravují na budoucí povolání podle zákona o státní sociální podpoře⁷⁾;

b) poživatelé důchodů z důchodového pojištění, ...

Takováto úprava by neuvažovala věkovou hranici 26 let, a stát by tak byl plátcem pojistného za všechny studenty v prezenční formě studia.

V další části workshopu Jakub Fischer, hlavní garant šetření Doktorandi 2014, prezentoval vybrané výsledky šetření zaměřeného na postoje a životní podmínky studentů doktorského studia v České republice. Průzkumu navazujícího na loňský projekt EUROSTUDENT V se letos zúčastnilo 3 283 doktorandů, takto rozsáhlé šetření zaměřené výlučně na studenty doktorského studia proběhlo v České republice patrně poprvé. Kompletní zpráva z šetření i rozsáhlá prezentace jsou k dispozici na stránkách ministerstva školství³.

Z šetření vyplývají některé problémové okruhy týkající se doktorského studia: pouze necelá třetina studentů má s ohledem na jiné povinnosti dostatek času na přípravu disertační práce (součet odpovědí *rozhodně ano* a *spíše ano*), podobným problémem jsou pro doktorandy finance: stipendium rozhodně nepokrývá životní náklady šedesáti procent studentů, rozhodně nebo spíše nepokrývá životní náklady 84 % studentů. Studenti v prezenční formě pobírají průměrné měsíční stipendium 8 196 Kč, v kombinované formě 3 769 Kč. Pokud jde o zdravotní pojištění, vysoké školy na jeho úhradu přispívají jen minimálnímu počtu studentů.

Problémovým okruhem je i možnost zapojení do řešení grantů, kdy do řešení interních grantů má možnost zapojit se pouze 80 % studentů, do externích národních grantů (typu GA ČR, TA ČR apod.) pouze 72 % a do mezinárodních grantů pouze polovina studentů doktorského studia. Nejen v této otázce se výsledky poměrně výrazně liší podle skupiny studijních programů, podrobné výsledky jsou k dispozici v kompletní zprávě.

64 % studentů se podílí na výuce v bakalářském a magisterském stupni, včetně vedení a oponování prací. Častěji se zapojují muži, studenti prezenčního studia a studenti řadící sami sebe k nejlepším. 44 % studentů učí nad rámec svých povinností, v takovém případě je pedagogická aktivita honorována u 62 % studentů. Čas strávený výukou se liší podle oborů.

Naopak převážně kladně studenti hodnotí zázemí pro studium, ať už jde o zázemí materiálně-technické, sociální, administrativní nebo o spolupráci se školitelem. Z dalších podmínek pro studium se doktorandi v průzkumu vyjadřovali k povinné minimální době strávené týdně na pracovišti, ať už určené předpisem nebo nepsanými zvyklostmi, jejíž existence i délka se výrazně liší podle studovaného oboru.

Své šance na uplatnění v oboru na národním trhu práce hodnotí kladně tři čtvrtiny doktorandů. Je samozřejmě otázkou, zdali je možné toto číslo hodnotit pozitivně, tedy že celé tři čtvrtiny jsou se svými

³<http://kredo.reformy-msmt.cz/doktorandi-2014>

vyhlídkami spokojeny, nebo zda jej máme hodnotit negativně, tedy že nezanedbatelná část studentů této nejvyšší formy vysokoškolského vzdělání své vyhlídky hodnotí jako špatné (14 %) nebo dokonce velmi špatné (5 %). Mimochodem, více než čtvrtina doktorandů plánuje po dokončení studia zůstat na katedře, třetina plánuje pracovat jinde v ČR, 11 % studentů plánuje pracovat v zahraničí.

Příspěvky zahraničních hostů

Další část konference měla za cíl více přiblížit mezinárodní studentské organizace. SK RVŠ je členem např. Evropské studentské unie (ESU), organizace Eurodoc nebo skupiny V4+ Student Alliance. Spolupracuje také s ostatními národními organizacemi, jako např. se slovenskou Študentskou radou vysokých škôl nebo Asociáciou doktorandov Slovenska.

Představení jednoho národního a jednoho mezinárodního zahraničního partnera SK RVŠ naleznete v této kapitole. V rámci zachování originality ponecháváme příspěvek Evropské studentské unie v původním jazyce.

Študentská rada vysokých škôl

Bc. Lukáš Miklas

V rámci sobotního programu konference proběhla souběžně s přednáškou zástupkyně ESU i přednáška představitelů Študentské rady vysokých škôl (ŠRVŠ). Tento seminář vedla její předsedkyně Katarína Stoláriková a tajemník zahraničních záležitostí Frencien Bauer.

V úvodní části jejich vystoupení proběhl teambuilding, tedy seznámení jednotlivých účastníků a představení obou přednášejících. Účastníkům byl představen základní rámec fungování slovenské partnerské organizace. Poté bylo vysvětleno fungování slovenského vysokoškolského prostředí s důrazem na význam studentských organizací. Jednotliví účastníci mohli porovnat základní parametry českého a slovenského vysokoškolského systému jako např. způsob financování, strukturu, typy škol, počet studujících, významné úspěchy nebo zahraniční či domácí partnery. Jednotlivá témata byla také diskutována s účastníky.

V další části se přednášející zaměřili především na projekty, které ŠRVŠ v současné době realizuje či v minulosti realizovala. Asi nejvýznamnějším projektem, na kterém v současné době ŠRVŠ participuje, je projekt mezinárodní vysokoškolské hokejové ligy.

European Students' Union

Karolina Pietkiewicz

The European Students' Union (ESU) is an umbrella organisation of 47 National Unions of Students from 39 different countries. Through its members, ESU represents over 11 million students in Europe. The aim of ESU is to represent and promote the educational, social, economic and cultural interests of students at the European level towards all relevant bodies.

The traditional higher education system foster master and apprentice relationship between teachers and students. Curricula, teaching and learning methods as well as assessment have been created with the main focus on teachers' input perspective rather than students' needs. Employability is increasingly linked to education and seen as one of its potential outcomes, but also considered only as the availability of "demanded" skills needed in the local/regional economy in which the graduate is seeking employment. Although discussion on shift in pedagogical approach towards learners were initiated two centuries ago and the concept of employability has been introduced some time ago, it is yet to bear fruits in European Higher Education Institutions (HEIs).

During the workshop the focus was put on presentation of two ESU's projects: Peer Assessment of Student-Centred Learning (PASCL) and Student Advancement of Graduates' Employability (SAGE) together with ESU's policy and general view on student-centred learning and employability.

Employability in itself is strongly linked with several Bologna action lines and developments, such as learning outcomes, curricula design and mobility, as well as to multiple European Union political initiatives, e.g. diploma supplement and the European CV. A newer definition of it links it with an individual's adaptability at maintaining a set of basic skills that enhance his or her capacity to stay employable regardless of socioeconomic contexts that might arise or change.

The SAGE project's objectives was to contribute to building up expertise, conducting research work and build up awareness among stakeholders. It aimed to offer the solutions for the promotion of long-term employability for graduates in a mobile and rapidly changing society and economy and provision of a basis for defining and measuring employability, based students' needs. The main problematic areas that have been defined within the following areas:

- Students' and employers' expectations towards HEIs are often not met in terms of skills. Skills that are expected by students are different from the one that are expected by employers. It concerns design and delivery of the content of studies. Students would like to use flexible learning paths and see student-centred approach, whereas employers often have a very short-term understanding from a perspective of a very specific profession.
- Skills received do not match the demand. There are multiple reasons for that. It might be the lack of flexibility in learning paths or the contextual conditions of labour market and educations, such as demographics or technological development.
- Over-qualified alumni. Due to the shortage of jobs available graduates end up with applying for a job that requires lower skills than the ones that they have acquired. Education is often blamed for this phenomena, although it is often temporary.
- Students or alumni take up temporary jobs. Temporary jobs are short-time jobs. They are usually a solution for students or alumni who cannot find a job, but significantly different conditions of short-term jobs in comparison to long-term ones are unfavourable for the employees. In the end we face a huge fluctuation and unstable working conditions.
- Recognition of prior learning. Skills no matter whether they were acquired through formal, informal or non-formal learning should be recognised into formal education path picked by a student. We lack formal procedures within HEIs to do that properly so far.

Further findings of the project and student perspective on employability might be found in all of the SAGE publications available online⁴.

The term Student-Centred Learning is widely spread and used by many stakeholders in the Higher Education, although there is a vague image of what it actually means. Students have agreed upon the definition that covers all main aspects of the SCL approach, and this definition has been used ever since by European Students' Union and many other organisations in the field. ESU describes SCL as both a mind-set and a culture within a given higher education institution. It is a learning approach which is broadly related to, and supported by, constructivist theories of learning.

⁴<http://www.esu-online.org/projects/archive/sage/>

Constant changes in societal and educational needs request that further emphasis is given on teaching excellence. It is expected that this will enhance Europe's competitiveness in this knowledge-based economy, which requires increased and multiple higher skills, knowledge and competences through a paradigm shift in the classroom towards student-centred learning (SCL).

PASCL aims to assist in implementing sound SCL strategies and approaches at institutional level and to foster a culture of SCL in HE institutions across Europe. Within the framework of PASCL will train experts (they will be included in the European PASCL pool of experts) who will multiply their knowledge and expertise on the national level and will contribute to the increasing awareness on the changes to be made in the learning and teaching culture at institutional level.

It is characterised by innovative methods of teaching which aim to promote learning in communication with teachers and other learners and which take students seriously as active participants in their own learning, fostering transferable skills such as problem-solving, critical thinking and reflective thinking.

Therefore, students should be active partners in the teaching and learning process where teachers act as facilitators of understanding and reconstruction of knowledge. HEIs main objective should be to create the community of scholars by engaging the students in research as a practical part of their study programmes and foster building up the mutual respect between teachers and learner.

Závěrem

Letošní ročník Studentské konference akademických senátorek a senátorů aneb KAS 3.0 skončil. Podobně se chýlí ke svému konci i jeho publikační stopa. Ke sborníku se však budete moci vracet, vy nebo vaši budoucí kolegové, akademičtí senátoři, členové SK RVŠ a další aktivní hybatelé akademickou samosprávou. Nechceme, aby českobudějovické nápady zapadly, naopak vás možná zaujmou natolik, že je budete chtít v součinnosti se SK RVŠ dále rozvíjet. A od toho tu komora je, proto jsme rádi, že čtete tento sborník.

Studentská konference akademických senátorek a senátorů KAS 3.0
Sborník příspěvků

Vydala: Vysoká škola chemicko-technologická v Praze
Technická 5, 166 28 Praha 6
Editor: František Moulis
Rok vydání: 2014
Počet stran: 31

Elektronická verze publikace ve formátu PDF

SK:>RVŠ

Studentská komora Rady vysokých škol
Ovocný trh 5
116 36 Praha 1
tel. +420 731 072 634
e-mail skrvs@skrvs.cz
www.skrvs.cz

ISBN 978-80-7080-907-5